

Предлагачи: Група пратеници

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ТУТУН, ПРОИЗВОДИ ОД ТУТУН И СРОДНИ ПРОИЗВОДИ, ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

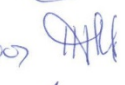
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ
KUVENDI I REPUBLIKES SE MAQEDONISE SE VERIUT-SHKUP

Примено: E prafshap	16. 07. 2025		
Организација Kujaka Org.	Број Numer	Прилог Shifra	Вредност Vlera
08	4033/1		

ДО
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Република Северна Македонија и членовите 139, 144 и 175 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, Ви поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

1. Зоран Фоданоски 
2. Петар Ристески 
3. Бибана Кузманоска 
4. Моника Трпезанова 
5. Зоранчо Јованчев 
6. Манча Станкович 
7. Јулија Тлушевска 
8. Хире Бошчовска 
9. Драган Насеков 
10. Игор Здравковски 

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.98/19, 27/20 и 56/21) е донесен во мај 2019 година и донесени се две изменувања и дополнувања во 2020 и 2021 година.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Овој предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи има за цел:

- подобрување на откупот на тутунот и забрана за увоз на необработен тутун за време на периодот на откуп на тутун од домашно производство, односно од 16 ноември во тековната година до 28 февруари во наредната година
- подобрување на условите за обработка на откупениот тутун за откупувачите на тутун
- подобрување на прометот на тутунот
- предвидливо и одржливо производство на тутун.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Овој предлог на закон предвидува финансиски средства за годишната програма за мониторинг на производи од тутун и сродни производи во проектиран годишен износ од 1.000.000,00 денари од буџетот на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗАТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на предложениот закон не се потребни дополнителни финансиски средства и истиот не повлекува материјални обврски за одделни субјекти.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно член 175 алинеја 1 од Деловникот на Собранието на Република Северна Македонија, имајќи во предвид дека не се работи за сложен и обемен закон, се предлага Собранието да расправа по предлог на законот по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТУТУН, ПРОИЗВОДИ ОД ТУТУН И СРОДНИ ПРОИЗВОДИ

Член 1

Во Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.98/19, 27/20 и 56/21), во членот 3 точката 42 се менува и гласи:

„Промет на необработен тутун во смисла на овој закон е увоз на необработен тутун наменет за обработка.“

Член 2

Членот 6 се менува и гласи:

„Одредбите на овој закон не се однесуваат на зелени делови од тутунското растение, необработен или обработен тутун наменети за наставно-научни цели и за сопствените потреби на правните лица кои се запишани во Регистарот на откупувачи на тутун и во Регистарот на производители и увозници на производи од тутун во количини не поголеми од 3 килограми (лабораториски истражувања, анализи, тестирања, опити и експерименти), за саемски манифестации и за трговски изложби. Одредбите на овој закон не се однесуваат на производи од тутун и сродни производи наменети за наставно-научни цели и за сопствените потреби на правните лица кои се запишани во Регистарот на откупувачи на тутун и во Регистарот на производители и увозници на производи од тутун и сродни производи за лабораториски истражувања, анализи, тестирања, опити и експерименти, за саемски манифестации и за трговски изложби.“

Член 3

Во членот 10 во ставот 1 по зборовите „по реколти поединечно“ се додаваат зборовите „увезени количини необработен тутун“.

Член 4

Во членот 27 став 1 алинеите 2 и 3 се менуваат и гласат:

- „- простории за сместување на откупениот тутун во сопственост или со договор за закуп од најмалку три години,
- соодветна опрема за индустриска обработка на тутун сместена во просторијата за индустриска обработка на тутун во сопственост, со договор за закуп или договор за услуги од најмалку три години.“

Член 5

Во членот 28 став 1 алинејата 3 се менува и гласи:

„-доказ дека располага или користи на услуга соодветна опрема за откуп и индустриска обработка на тутун сместена во просторијата за индустриска обработка на тутун;“.

Член 6

Членот 41 се менува и гласи:

„Откупувачот на тутун е должен да води посебна евиденција за откупените, увезените и обработените количини на тутун и да ги внесе во ИСЕТ од член 10 на овој закон.

Откупените количини на тутун од тековната реколта, откупувачот на тутун е должен да ги внесе во ИСЕТ од член 10 на овој закон најдоцна до 31 март во наредната година.

Увезените и обработените количини на тутун од претходниот месец, откупувачот на тутун е должен да ги внесе во ИСЕТ од член 10 на овој закон најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

Формата и содржината на евиденциите за откупените, увезените и обработените количини на тутун, начинот на водењето, како и доставувањето на евиденцијата ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.“

Член 7

Во член 43 во ставот 1 по зборовите „необработен тутун“ се додаваат зборовите „од увоз“.

Член 8

Во членот 45 по ставот 1 се додава став 2 кој гласи:

„Се забранува увоз на необработен тутун, тутун сушен на сонце (sun – cured), од страна на регистрираните откупувачи на тутун, за време на периодот на откуп на тутун од домашно производство, односно од 16 ноември во тековната година до 28 февруари во наредната година.“

Член 9

Во член 99 став 1 во точката 14) по зборовите „необработен тутун“ се додаваат зборовите „од увоз“.

Член 10

Во член 102 став 1 во точката 4) по зборот „откупените“ се додава зборот „увезените“.

По точката 5) која стана точка 4) буквата „и“ се брише и се додава нова точка 5) која гласи:

„Увезените и обработените количини на тутун од претходниот месец не ги внесе во ИСЕТ најдоцна до 15 во наредниот месец (член 41 став 3) и“.

Во ставот 2 по зборовите „ ставот 1“ се додаваат зборовите „точки 1) и 2)“.

Во ставот 4 зборовите „точка 5)“ се заменуваат со зборовите „точка 6)“.

Член 11

Правните лица (откупувачи на тутун, извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи) и највисоката асоцијација на тутунопроизводители од овој закон, се должни да го усогласат своето работење согласно одредбите на овој закон во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 12

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 8 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До денот на влегувањето во сила на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за тутун, производи од тутун и сродни производи содржи вкупно 13 члена.

Во членот 1 се допрецизира поимот за промет на тутунот. Промет на необработен тутун во смисла на овој закон е увоз на необработен тутун наменет за обработка. Во членот 2 се утврдуваат одредби за кои ситуации не се однесуваат одредбите на овој закон, во случаи кога тутунот е наменет за наставно-научни цели, мали количини за сопствените потреби на правните лица заради опити, анализи, експерименти, саемски манифестации и трговски изложби со раздвојување во два става од кои првиот ја дефинира количината на тутунот, а со вториот се дефинираат производите од тутун и сродни производи за кои не се однесуваат одредбите од овој закон.

Во членот 3 се доуредува информативниот систем за евиденција на тутун ИСЕТ, покрај евидентирани податоци за договорени и откупени количини тутун, да се внесуваат и поцатоци за увезени количини необработен тутун.

Со членовите 4 и 5 се предлага измена на постоечките услови за потребните простории и опрема за сместување и обработка на тутунот заради подобрување на откупот и обработката на тутунот од страна на откупувачите на тутун.

Членовите 6 и 7 е во релација со предложените членови 4 и 5. заради дефинирањето на обврската на откупувачите на тутун за водење на евиденции за откупените, увезените и обработените количини на тутун, како и внесот на податоците во информативниот систем за евиденција на тутунското производство. Со членот 8 се предлага да се забрани увоз на необработен тутун, тутун сушен на сонце (sun – cured), од страна на регистрираните откупувачи на тутун, за време на периодот на откуп на тутун од домашно производство, односно од 16 ноември во тековната година до 28 февруари во наредната година.

Со членовите 9 и 10 се врши дополнување на казнените одредби кои се во релација со предложената измена и дополнување на членовите 4, 5, 6 и 8 од овој предлог закон.

Со членот 11 се утврдува рок за усогласување на работењето на правните лица (откупувачи на тутун, извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи) и највисоката асоцијација на тутунопроизводители согласно овој предлог закон во траење од 3 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Со членот 12 се предлага рок од 8 месеци за донесување на подзаконските прописи предвидени со овој предлог закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби од овој Предлог- закон се меѓусебно поврзани, како такви сочинуваат една правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложените законски решенија ќе се постигнат повеќе позитивни економски, социјални и фискални ефекти.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ТУТУН, ПРОИЗВОДИ ОД ТУТУН И СРОДНИ ПРОИЗВОДИ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. Производи од тутун се производите подготвени од тутун за пушење, тутун за џакање, тутун за шмркање и несогорлив тутун.
2. Сродни производи се производи кои се поврзани со производите од тутун, со електронските цигари, контејнерите за многукратно полнење, течностите што содржат никотин и производите слични на производите од тутун, а кои се изработени од растителни (билни) материјали.
3. Пушење е поседување или користење на тутунски производ кој согорува, без оглед дали чадот активно се вдишува или издишува;
4. Тутунски чад е чад ослободен од тутунски производ кој согорува при негово користење и чад ослободен од белите дробови за време на пушењето;
5. Пури се свитоци од тутун наменети за пушење, со една обвивка или со внатрешна и надворешна обвивка, кои се:
 - направени исклучиво од природен тутун,
 - со надворешна обвивка од природен тутун или
 - свитоци на тутун со иситнето мешано полнење и со надворешна обвивка со кафена боја во сите нијанси, изработена од реконституиран тутун. Единечната маса не е помала од 2,3 g и не е поголема од 10 g, а обемот на производот најмалку на една третина од должината не е помал од 34 mm и тежината по парче е просечната тежина на 1000 парчиња.
6. Цигарилоси се свитоци од тутун наменети за пушење, со една обвивка, кои се:
 - направени исклучиво од природен тутун или
 - свитоци на тутун со иситнето мешано полнење и со надворешна обвивка со кафена боја во сите нијанси изработена од реконституиран тутун, која целосно го опфаќа производот, вклучувајќи, каде што е соодветно и филтерот, но не го обвива усникот (чибук) кај цигарилосите со усник (чибук).Единечна маса без филтерот или усникот, не е помала од 1,2 g и не е поголема од 3 g и кај кои обемот на производот е поголем од 5 mm, а е помал од 34 mm и тежината по парче е просечната тежина на 1000 парчиња без филтер и додаток за во уста.
7. Тутун за луле е тутун за пушење кој може да се консумира преку постапка на горење и кој е наменет исклучиво за користење во луле.
8. Тутун за водено луле (наргиле) е тутунски производ за пушење кој може да се консумира преку водено луле (наргиле). Се состои од тутун со содржина или без содржина на глицерол, ароматични масла и екстракти, меласа или шеќер, ароматизирана или неароматизирана со овошје.

9. Реконституиран или хомогенизиран тутун е фолија со дебелина на тутунски лист изработена од тутунска прашина, тутунска ситневина и тутунски ребра поврзани со соодветни скробни лепила.

10. Тутунски ребра се главна нерватура (жили) на тутунските лисја кои по соодветна обработка влегуваат во состав на тутунските производи.

11. Цигара е ролна од сечен тутун (или тутун и друга материја) што може да се пуши како што е, но што не е пура или цигарилос. Ролната од сечен тутун (или тутун и друга материја) е завиткана во цигарна хартија или вметната во цигарна хартија.

12. Тутун за пушење:

- сецкан или на друг начин иситнет, ткаен (развлакнет) или во плочи пресуван тутун кој може да се пуши без натамошна индустриска преработка, кога е наменет за пушење и малопродажба, а не спаѓа во пури и цигарилоси или во цигари;

- фино сецкан тутун за правење цигари кога 25% по маса од парчињата тутун имаат ширина помала од 1,5 мм, како и 25% по маса од парчињата тутун со ширина поголема од 1,5 мм и кој е продаден или наменет да се продаде за правење цигари и

- тутунот за пушење од алинејата 1 на оваа точка ќе се смета како и на друг начин подготвен тутун за пушење, освен фино сецканиот тутун за виткање цигари од алинејата 2 на оваа точка.

13. Тутун за самостојно виткање цигари е тутун за пушење кој е изработен со индустриски процес (сечен, сосиран, ароматизиран, пакуван во мали единечни опаковки), наменет да се пушти во легален промет за рачно правење цигари, кои ги изработуваат самите потрошувачи.

14. Режан тутун е тутун за пушење кој не е индустриски изработен, служи за рачно правење на цигари и пушење во луле и кој е наменет да се пушти во нелегален промет.

15. Тутун без чад е производ кој при конзумирање не согорува, вклучувајќи го тутунот за цвакање, тутун за шмркање и тутунот за орална употреба.

16. Тутун за шмркање е тутун во форма на прав или во форма на зрнца кој не е соодветен за пушење туку е за шмркање.

17. Тутун за цвакање е тутун во форма на стапчиња, коцки, кругчиња или фолии кои се така подготвени да не се соодветни за пушење туку за цвакање.

18. Тутун за орална употреба ги опфаќа сите производи од тутун, наменети за шмркање или цвакање, направени целосно или делумно од тутун, во форма на прашок или во форма на парчиња или во каква било комбинација на тие форми, особено оние што се нудат во пакувани ќеси или порозни ќеси, или во форма слична на прехранбени производи.

19. Несогорлив тутун е вид на производ од тутун кој се користи со помош на уред во кој тутунот се загрева, не согорува, а се инхалираат продуктите кои испаруваат при загревањето.

20. Електронска цигара е производ кој може да се користи за конзумирање на пареа која содржи никотин преку усник (чибук) или било каков друг составен дел на тој производ, вклучувајќи влошка, резервоар и апарат без влошка и резервоар. Електронските цигари можат да бидат потрошни (за една употреба) или цигари кои повторно се полнат преку резервоарот за повторно полнење или кои можат

повторно да се полнат со помош на влошки за еднократна употреба. Електронските цигари се разликуваат од производите од тутун со тоа што не содржат тутун.

21. Контејнер за повеќекратно полнење е сад со течност, независно дали содржи или не содржи никотин, кој може да се користи за полнење на електронската цигара.

22. Растителни (билни) производи за пушење се производи изработени од исушени делови на растенија или овошја, кои не содржат тутун, а може да се консумираат по пат на постапка на согорување или загревање.

23. Катран е дехидриран суров кондензат од чадот, кој не содржи никотин.

24. Никотин е никотински алкалоид.

25. Јаглероден моноксид е токсичен гас кој е составен дел од чадот што се јавува при пушењето.

26. Адитив на производот од тутун е секоја супстанца освен тутунот која се додава на производот од тутун со цел за подготовка, третман, преработка и пакување со намера да се влијае на органолептичките, хемиските, физичките и микробиолошките карактеристики на производот.

27. Пакување е единечна кутија или опаковка во која се продава производот од тутун, не земајќи ја предвид просирната опаковка.

28. Необработен тутун е тутун во листови, исушен, индустриски необработен и кој не може да се употреби за производство на тутунски преработки, а според начинот на кој е изведено сушењето се групира на:

- тутун сушен во посебни објекти со контролирана циркулација на воздух, температура и влажност (flue – cured);

- светол тутун сушен под сенка (light air – cured);

- темен тутун сушен под сенка (dark air – cured);

- тутун сушен на сонце (sun – cured) и

- тутун сушен на оган согласно царинската тарифна ознака 2401 (fire – cured).

29. Јарма бала е паковна единица од необработен тутун, спакуван во обвивка од конопено или памучно платно.

30. Картонска кутија е паковна единица на необработен тутун и/или обработен тутун.

31. Дара е тежина на амбалажниот материјал (обвивка од конопено или памучно платно или картонска кутија) која се одбива од вкупната тежина на паковната единица.

32. Ферментиран тутун е полуфабрикат кој се добива под дејство на надворешни (температура, релативна влага, аерација) и внатрешни (тутунски ферменти), фактори од моментот на изумирање на клетката кај тутунскиот лист.

33. Тонга бала е паковна единица од индустриски класи на необработен или обработен тутун во лист, спакуван во обвивка од конопено или памучно платно или картонска кутија.

34. Тутунско семе е орган за размножување и е наменето за производство на тутун по пат на генеративно размножување.

35. Пелетирано (пилирано) тутунско семе е семе специјално обработено и обложено со материја.

36. Производство на тутун е производство на тутунски расад, расадување, одгледување на тутунски растенија на нива, откинување на лисјата од растенијата,

сушење на тутунските лисја и примарна (домашна) манипулација на исушениот тутун.

37. Откуп на тутун е процена и преземање на исушениот тутун (исушен на начин дефиниран во точка 26), во соодветни простории, со опрема и услови предвидени со овој закон.

38. Проценител на тутун е лице кое поседува лиценца за процена на тутун, и самостојно врши процена на тутунот при откупот.

39. Највисока асоцијација на тутунопроизводители е репрезентативен сојуз на здруженија на производителите на тутун кој е овластен од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на начин и услови согласно овој закон.

40. Обработен тутун претставува:

а) за ориенталски и полуориенталски тутуни-цели суви листови кои се индустриски манипулирани во трговски класи и/или се ферментирани (сезонски, вонсезонски, ридраинг и софтбоинг постапка) и задолжително мораат да бидат пакувани во тонга бали или картонски кутии;

б) за крупнолистни тутуни-суви листови во делови, кои по сушењето и/или ферментацијата на целите листови, се индустриски оджилени/стрипсирани (оголени), потсечени, кршени или исечкани (вклучувајќи исечкани делови во различна форма, но не и готов тутун за пушење), класирани во индустриски класи и пакувани во тонга бали или картонски кутии;

в) тутунски ребра-добиеени по оджилувањето од листовите на крупнолистните типови тутун;

г) тутунско фолио (реконструиран тутун)-добиеен со индустриски процес од тутунски отпадоци и служи како суровина за изработка на производи од тутун и сродни производи и

д) Експандиран тутун (Expanded tobacco) или пафингиран тутун (Puffed tobacco) е индустриски обработен тутун чија што структура на листот и големината на честичките е зголемена со специјална обработка која се состои од комбинација на топлина, обработка со висок притисок и средство за експанзија. Се користи во тутунската мешавина заедно со останатите тутуни, при изработката на цигарите, со цел да се намали содржината на катран и никотин во чадот.

ѓ) обработен тутун од точките в), г) и ѓ) може да биде и третиран (сосиран или натопен) со течност со соодветен состав, главно со цел да се спречи мувлосувањето и потсушувањето во текот на складирањето и транспортот и да се зачува миризливоста.

41. Обработка на тутун е индустриска манипулација и ферментација (сезонска, вонсезонска, ридраинг и софтбоинг постапка) за добивање на обработен тутун.

42. Промет на необработен тутун е купопродажба на домашен пазар и увоз на необработен тутун.

43. Промет на обработен тутун е купопродажба на домашен пазар, извоз и увоз на обработен тутун.

44. Производство на производи од тутун е индустриска постапка за производство, пакување на производите направени од тутун, кои се наменети за пушење, џвакање и шмркање.

45. Произведена партија на производи од тутун е количество на производи од тутун од една иста трговска марка кои се произведени во текот на едно тромесечие од страна на регистриран производител на производи од тутун.

46. Увезена партија на производи од тутун е количество на производи од тутун од една иста трговска марка со исто потекло и се увезени во текот на едно тромесечие од страна на еден регистриран увозник на производи од тутун.

47. Промет на производи од тутун и сродни производи е извоз, увоз, продажба, како и секоја друга активност за промет на производи од тутун.

48. Следливост е постапка со која се следи и проверува тутунот, адитивите или штетните супстанции кои ги има или е очекувано да бидат вградени во производите од тутун преку сите фази на производство, промет и дистрибуција.

49. Квалитет на тутун е збир од позитивни физички, хемиски и дегустативни карактеристики. Од физичките карактеристики како поважни се бојата, содржајноста, миризливоста, инсерција, големината на листовите, тип на тутун, и класа. Од хемиските како поважни се: содржината на никотин, шеќери, полифеноли, белковини, минерални материи. Од дегустативните својства од особена важност се: аромата, вкусот и јачината кои се чувствуваат при пушењето и согорливоста.

50. Квалитет на производи од тутун е збир од позитивни хемиски и дегустативни карактеристики. Од хемиските карактеристики како поважни се: хемискиот состав на полнежот на тутунскиот производ (главно содржината на никотин, шеќери, полифеноли, белковини, минерални материи), хемискиот состав на тутунскиот чад (никотин, катран, јаглороден моноксид), дегустативни карактеристики (аромата, вкусот, иритација, физиолошка сила-јачина кои се чувствуваат при пушењето и согорливоста).

51. Контрола на тутун, производи од тутун и сродни производи е утврдување на присуството на штетни материи и други загадувачи/контаминенти (физички, хемиски и биолошки) од аспект на обезбедување на квалитет и безбедност на истите.

52. Мониторинг е редовно (планирано) набљудување и бележење на активности кои се одвиваат во производството и обработката на тутунот и производите од тутун, од страна на надлежни државни органи согласно овој закон.

53. Контаминент е секоја супстанца и/или материјал од хемиска, биолошка или физичка природа, што ненаменски е присутна во тутунот и производот од тутун како резултат на производство, сушење, преработка и пакување вклучувајќи го и загадувањето од животната средина.

54. Хемиски контаминенти во тутунот и производот од тутун се: пестициди и нивни остатоци (хербициди, инсектициди, фунгициди, родентициди, лимациди).

55. Физички контаминенти во тутунот и производот од тутун се: различни остатоци од органско и неорганско потекло (слама, текстил, пердуви, дрво, пластика, стакло, метал, неживи инсекти и делови од нив), како и контаминација со радиоактивни честички кои предизвикуваат различно јонизирачко зрачење.

56. Биолошки контаминенти во тутунот и производот од тутун се: живи инсекти, нивните ларви како и присуство на микроорганизми кои предизвикуваат загадување.

57. Ароматична материја значи адитив кој се додава во производот и со кој се делува на миризбата и/или вкусот на производот.

58. Карактеристична арома значи јасно приметлив мирис и вкус, освен тутунскиот, кој е резултат од адитивите или комбинациите од адитиви, вклучувајќи ги, но не ограничувајќи се на, аромата на овошје, зачини, билки, алкохол, слатки, ментол или ванила, која се приметувва пред или за време на консумирањето на производот од тутун;

59. Нетутунски материји при откупот на тутунот се различни остатоци од органско и неорганско потекло (слама, текстил, пердуви, дрво, пластика, стакло, камен, метал, неживи инсекти и делови од нив).

60. Примерок за анализа е количество од тутун и производ од тутун земен за вршење на анализа.

61. Мостри тутун се репрезентативни примероци на тутун по типови и класи согласно со мерилата за квалитативна и квантитативна процена на тутунот.

Член 6

Одредбите на овој закон не се однесуваат на зелени делови од тутунското растение, необработен или обработен тутун, производи од тутун и сродни производи наменети за наставно-научни цели (лабораториски истражувања, анализи, тестирања, опити и експерименти), за саемски манифестации и за трговски изложби).

Член 10

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство води информативен систем за евиденција на тутун (во понатамошен текст: ИСЕТ) за пријавени, евидентирани, договорени површини и количини и откупени количини тутун по производители, откупувачи, по типови и класи на тутун, по реколти поединечно, како и обработка на податоци и анализи.

Минимално техничките стандарди и услови кои треба да ги исполнуваат опремата, хардверот и функционалноста на софтверот за електронскиот систем од ставот 1 на овој член, начинот на користење, одржување и надградба на електронскиот систем ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 27

Правното лице кое се запишува во регистарот на откупувачи на тутун треба да располага со:

- просторија за откуп во сопственост или со договор за закуп од најмалку три години,
- простории за сместување на откупениот тутун и простории за индустриска обработка на тутун во сопственост или со договор за закуп од најмалку три години,
- соодветна опрема за индустриска обработка на тутун во сопственост или со договор за закуп од најмалку три години.
- соодветен простор за сместување на обработениот тутун во сопственост или со договор за закуп од најмалку три години.

- вработени лица: најмалку едно лице со високо образование од областа на растителната биотехнологија (поледелство, производство и преработка на тутун или преработка на земјоделски-растителни производи) и најмалку едно лице со средно образование на неопределено работно време, од областа на растителната биотехнологија како и од областа на производство и обработка на тутун,

- бизнис план во кој ќе се содржат податоци и пресметки за планираните површини и количини на тутун во првата производна година, со образложение за обезбедување на условите пропишани со овој закон, како и условите од алинеите 1, 2, 3 и 4 на овој член и

- финансиски документ за обезбедени средства за најмалку половина од планираната количина на тутун за првата производна реколта во висина на просечната откупна цена по килограм на ниво на државата од минатите три реколти за соодветните типови на тутун.

Член 28

Правното лице за упис во регистарот на откупувачи на тутун согласно членот 27 на овој закон треба да поднесе барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство со следната документација:

-имотен лист или договор за закуп за просторијата за откуп;

-имотен лист или договор за закуп од најмалку три години, за простории наменети за сместување, чување и индустриска обработка на тутун, како и соодветени простории за сместување на обработениот тутун;

- доказ дека располага со опрема за откуп и индустриска обработка на тутун;

- тековна состојба од Централен регистар на Република Северна Македонија за вршење приоритетна дејност трговија на големо со суров тутун;

- образец M1/M2 за вработени лица од Агенцијата за вработување како доказ дека има вработено најмалку едно лице со високо образование и најмалку едно лице со средно образование;

- документ дека има вработено најмалку едно лице со високо образование од областа на растителната биотехнологија (поледелство, производство и преработка на тутун или преработка на земјоделски-растителни производи) и најмалку едно лице со средно образование од областа на растителната биотехнологија како и од областа на производство и обработка на тутун ;

- потврда издадена од Централен регистар на Република Северна Македонија дека не е отворена постапка за ликвидација или стечајна постапка и

- бизнис план согласно член 27 став 1 алинеја 6 од овој закон и изјава на одговорното лице во правното лице заверена на нотар дека ќе ги откупи количините на тутун што планира да ги договори.

Овластеното службено лице од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство кое ја води постапката за упис во регистарот на откупувачи на тутун е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот 1 на овој член по службена должност да поднесе барање за прибавување на документите од ставот 1 алинеи 3 и 6 од овој член од надлежниот јавен орган, а кои се потребни за докажување на исполнетоста на условите од членот 27 на овој закон.

Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани документите од ставот 2 на овој член е должно да ги достави бараните документи во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Инспекторот од Државниот инспекторат за земјоделство е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето од ставот 2 на овој член да изврши увид и да достави записник до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство врз основа записникот од став 4 на овој член и претходно доставената документација од став 1 на овој член донесува решение за упис во регистарот на откупувачи на тутун, односно решение за одбивање на барање за упис во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

Против решението на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за одбивање на барањето од став 4 на овој член барателот има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Формата и содржината на барањето од ставот 1 на овој член, како и потребната документација од овој член ја пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 41

Откупувачот на тутун е должен да води посебна евиденција за откупените и обработените количини на тутун од тековната реколта и да ги внесе во ИСЕТ од член 10 на овој закон.

Откупените количини на тутун од тековната реколта, откупувачот на тутун е должен да ги пријави најдоцна до 31 март во наредната година.

Формата и содржината на евиденциите за откупени и обработени количини на тутун, начинот на водењето, како и доставувањето на евиденцијата ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 43

Промет на необработен тутун може да вршат правни лица регистрирани за откуп на тутун согласно член 26 од овој закон и правни лица регистрирани за производство на производи од тутун и сродни производи согласно член 49 и член 51 на овој закон.

Промет на обработен тутун може да вршат правни лица регистрирани за промет и/или извоз во трговскиот регистар и да се запишани во Регистарот на откупувачи на тутун што го води Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство согласно членот 26 од овој закон и/или запишано во Регистарот на производители на производи од тутун и сродни производи што го води Министерството за економија согласно со членот 49 од овој закон.

Правните лица од став 1 на овој член покрај исполнетоста на условите од став 1 на овој член, потребно е да имаат договор за обработка на необработениот увезен тутун со регистриран откупувач на тутун.

Правните лица од ставот 1 од овој член необработениот увезен тутун пред да го стават во промет се должни да го обработат.

Правните лица од ставот 2 од овој член обработениот тутун го увезуваат со цел да го доработат, стават во промет или да го преработат во производи од тутун и сродни производи.

За промет, извоз и увоз на правните лица од ставовите 1 и 2 од овој член им се издава уверение за квалитет-сертификат согласно овој закон и согласно Законот за државен инспекторат за земјоделство.

Државниот инспекторат за земјоделство може да издаде уверение за квалитет-сертификат по барање на правното лице од став 1 и 2 на овој член.

Начинот на утврдување на квалитетот, начинот на пакување и начинот на утврдување на присуство на штетни материји и други загадувачи/контаминенти (физички, хемиски и биолошки) на тутунот наменет за извоз и увоз ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 45

Се забранува извоз на необработен тутун, неманипулиран во индустриски класи и непакуван во картонски кутии или во тонга бали.

Член 99

Глоба на правно лице во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) не употребува семенски материјал од откупувачите на тутун обезбеден од регистриран снабдувач на семенски материјал од тутун (член 11 став 1);

2) не обезбеди семенски материјал од регистриран снабдувач на семенски материјал од тутун во предвидените количини (член 11 став 2);

3) не обезбеди без надоместок репроматеријал на тутонопроизводителите, најдоцна до 31 март во тековната година (член 11 став 7);

4) врши производство на тутун без да склучи договор за производство и откуп со откупувачот на тутун (член 13 став 1);

5) не е запишан во Регистарот на откупувачи (член 26 став 1);

6) не ги исполнува условите од членот 29 на овој закон;

7) не поднесе барање за запишување во регистарот на откупувачи на тутун што го води Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (член 28 став 1);

8) не обезбеди финансиски документ за обезбедени средства за целокупната договорена количина на тутун од тековната реколта во висина на просечната откупна цена по килограм на ниво на државата од минатите три реколти за соодветните типови на тутун (член 31 став 1 и 2);

9) откупот не го врши според мерилата и методите за квалитативна и квантитативна процена (член 35 став 1);

10) процената на тутунот ја врши проценителот кој нема лиценца издадена од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (член 37 став 1);

11) проценителот, процената на тутунот не ја врши јавно и во просторија наменета за откуп на тутун (член 37 став 2 и став 3).

12) не го прими, не го евидентира тутунот кој е предмет на приговор во книгата за приговори и наредниот ден по електронски пат не го пријави до комисија за повторна проценка (член 40 став 2);

13) не обезбедува претставник во комисијата за повторна проценка (член 40 став 1);

14) врши промет на необработен тутун без да е регистриран за откуп на тутун согласно член 26 од овој закон и без да е регистриран за производство на производи од тутун и сродни производи согласно член 49 и член 50 на овој закон (член 43 став 1);

15) врши промет на обработен тутун без да е регистриран за промет и/или извоз во трговскиот регистар и без да е запишан во Регистарот на откупувачи на тутун што го води Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство согласно членот 26 од овој закон (член 43 став 2);

16) нема договор за обработка на увезениот тутун со регистриран откупувач на тутун (член 43 став 3);

17) пред да го пушти во промет увезениот тутун не го обработи (член 43 став 4);

18) обработениот тутун го увезува без да го доработи, стави во промет или да го преработи во производи од тутун и сродни производи (член 43 став 5);

19) врши промет, извоз и увоз без уверение за квалитет-сертификат согласно овој закон и согласно Законот за државен инспекторат за земјоделство (член 43 став 6);

20) врши откупување, купување, прекупување, продажба, препродажба, транспорт и складирање на тутун или режан тутун, како и неовластено располагање со машини, алати, уреди и опрема кои се користат за изработка на производи од тутун и сродни производи спротивно на одредбите од овој закон (член 44);

21) врши извоз на необработен тутун неманипулиран во индустриски класи и непакуван во картонски кутии или во тонга бали (член 45);

22) врши производство на производи од тутун и сродни производи без да е регистриран во трговскиот регистар за вршење на дејност производство на тутунски производи и без да е запишан во Регистарот на производители на производи од тутун и сродни производители (член 49 став 1);

23) не ги исполнува условите од членот 49 став 2 на овој закон;

24) не поднесе барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за запишување во Регистарот (член 49 став 4);

25) врши промет на производи од тутун и сродни производи без да е регистриран во трговскиот регистар за вршење на дејност трговија на големо со производи од тутун и без да е запишан во Регистарот на извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи (член 50 став 1);

26) не ги исполнува условите од членот 50 став 2 на овој закон;

27) не поднесе барање до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за запишување во Регистарот (член 50 став 4);

28) не поднесе барање до Министерството за економија за запишување во Регистарот (член 51 став 4);

29) не достави известување до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за сите несогорливи производи од тутун кои што имаат намера да ги стават во промет во печатена форма 30 дена пред планираното пуштање во промет (член 53 став 1 и 2);

30) пушта во промет несогорливи производи од тутун без да е запишан во Регистарот на производители, Регистарот на извозници и увозници на производи од тутун и сродни производи и Регистарот на марки на производи од тутун и сродни производи согласно ченовите 49, 50 и 51 на овој закон (член 53 став 5);

31) не достави сертификати (член 54 ставови 1 и 2 од овој закон);

32) не достави најдоцна до 31-ви март во тековната година на пропишан образец податоци за адитивите кои се користат во изработката на производите од тутун и сродните производи (член 65 став 2);

33) не достави на пропишан образец податоци за адитивите кои планира да ги користи во изработката на производите од тутун и сродните производи до Државниот инспекторат за земјоделство три месеци пред планираниот датум за нивна употреба во производството (член 65 став 4);

34) не достави на пропишан образец податоци за адитивите користени во производите од тутун и сродните производи до Државниот инспекторат за земјоделство три месеци пред планираниот датум за нивно пуштање во промет (член 65 став 5);

35) пушта во промет пакувања на цигари кои немаат форма на квадар и содржат помалку од 20 цигари, со исклучок на пакувањата на цигари кои што се наменети за извоз (член 67 став 2);

36) пушта во промет производи од тутун за пушење спротивно на член 68 од овој закон.

37) пушта во промет цигари кои содржат повеќе од 10 мг катран/цигара, 1 мг никотин/цигара и 10 мг јаглороден моноксид/цигара (член 76 став 1);

38) пушта во промет пакувања на цигари на кои податоците не се втиснати/отпечатени на бочната страна на пакувањето и не покриваат најмалку 10% вклучувајќи ја и рамката која не може да биде помала од 3 мм, ниту поголема од 4 мм од страната на која се втиснати, а ако се употребува покрај македонскиот уште еден јазик најмалку 12% од страната на која се втиснати (член 76 став 2);

39) не ги спроведе потребните испитувања на содржината на катран, никотин и јаглороден моноксид во цигарите и растителните цигари во акредитирана лабораторија (член 81 став 2) и

40) не изврши мерење на состојките од членот 59 став 2 и членот 76 став 1 на овој закон во акредитирана лабораторија на сите регистрирани марки цигари и електронски цигари од секоја произведена односно увезена партија пред пуштање во промет согласно член 81 (член 83).

Покрај глобата за прекршоци од ставот 1 на овој член ќе се изрече посебна прекршочна мерка одземање на тутун, производи од тутун, несогорлив тутун, електронски цигари, растителни цигари, предмети, средства и производи што се употребени за извршување на прекршокот.

За прекршокот од ставот 1 на овој член освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење дејност во траење од три месеци до две години, од денот на правосилноста на одлуката.

Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 точки 10, 11 и 12 на овој член и на проценителот во откупниот пункт.

Член 102

Глоба на правно лице во износ од 500 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, а глоба на правно лице во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно и големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) не побара писмено мислење за содржината на договорот од највисоката асоцијација на тутунопроизводителите, најдоцна до 20 февруари во тековната година (член 14 став 2);

2) не ги внесе во ИСЕТ податоците за раскинувањето на договорот и склучувањето на новиот договор (член 24 став 5);

3) не обезбеди постојано присуство на претставник од здружението на тутунопроизводители при процената на тутунот (член 37 став 4);

4) не води посебна евиденција за откупените и обработените количини на тутун од тековната реколта и не ги внесе во електронскиот систем од член 10 на овој закон (член 41 став 1);

5) откупените количини на тутун од тековната реколта не ги пријави најдоцна до крајот на месец март во наредната година (член 41 став 2) и

6) откупувачот при транспорт на откупените количини тутун до местото на складирање не носи испратница по откупни класи и број на бали и/или картонски кутии, со кој ќе докаже дека тутунот е откупен (член 42 став 2).

За прекршокот од ставот 1 на овој член освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење дејност во траење од три месеци до две години, од денот на правосилноста на одлуката.

Глоба во износ од 250 до 450 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член за дејствијата од ставот 1 точка 5) на овој член ќе се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на тутунот.